

CERRAHİNİN TARİHÇESİ

Mustafa YENİ¹

Cerrahi (Surgery) sözcüğü Fransızca olan Chirurgien sözcüğünden kaynaklanmakta olup, Fransızca'ya Latince'den, Latince'ye ise el anlamına gelen 'cheir' ve iş anlamına gelen 'ergon' sözcüklerin birleşmesi ile oluşan sözcük halinde Yunanca'dan geçmiştir. Cerrahinin çok uzun bir geçmişi vardır. En eski belge olduğu kabul edilen ve orijinali milattan önce (M.Ö.) 3.000-2.500 yıllarına dayanan Edwin Smith Cerrahi Papirüsü M.Ö. 1.700 yıllarda yazılmıştır. Bu belgede çeşitli yaralar ve meme kanserinin koterizasyonu ile ilgili bilgiler içermektedir.

Cerrahlığın gelişiminde Ambroise Pare'nin yeri ve deneyimi çok önemlidir. 1510 ile 1590 yılları arasında yaşamış olan Pare, 1536'dan ölünceye kadar Fransız ordusunda ordu cerrahı olarak ameliyatlara yada Paris'teki sivil halkın ameliyatları ile ömrünü geçirmiştir. Kurşun yarası gibi yaralarda daha az acı verici yumurta sarısı ve gül yağından oluşan yumuşatıcılar Pare'yi ünlendirmiştir. Onun bu ve benzeri uygulamaları birçok ders kitabında ve halk arasında kullanılmıştır. Pare'nin önemli bir diğer uygulaması organ kesimi esnasında kanı durdurmak amacıyla tüm dokuyu bağlama veya sıcak yağ ile durdurmaktan öte damarları tek tek bağlamasıdır. 1564 tarihli Dix Livres de la Chirurgie avec le Magasin des Instruments Necessaires a Icella'da lokal irin toplanması sonucu kesilen damarın ucu 2 defa bağlayarak olduğu yerde bıraktığı tarif edilmektedir.

Elektif operasyonların başlangıcı 25 Aralık 1809 yılında Danville kasabasında Ephraim McDowell tarafından yapılan 10,5kg ağırlıklı over tümörü çıkarılması-

¹ Uzm. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi Genel Cerrahi AD., mustafayeni31@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Shuja A. History Of The Thyroid Surgery. Professional Med. J. 2008 , 15: 295-297.
2. Townsend CM, Beauchamp RD, Evers BM, Mattox KL. Sabiston Textbook of Surgery. The Biological Basis of Modern Surgical Practice 17th Edition, Türkçe Çeviri, Çeviri Editörü Ulusoy AN, Topgül K. Chapter 34, pp 947.)
3. Giuliano AE, Kirgan DM, Guenther JM et al. Lymphatic mapping and sentinel lymphadenectomy for breast cancer. Ann Surg 1994;220:391-398.
4. Nyhus LM, Wastel C (eds). Surgery of the Stomach and Doudenum. Boston, MA: Little Brown and Co:1986
5. Modlin IM. The Evolution of Therapy in Gastroenterology. Montreal, Canada; Axcan Pharma; 2002
6. Steichen FM, Ravitch MM. Stapling in Surgery. Chicago, IL: Year Book Medical; 1971
7. Goligher J. Surgery of the Anus Rectum and Colon, 5th ed. London, England: Bailliere Tindall; 1984
8. Kim K, Choi J, Park Y, et al. Biliary cystadenoma of the liver. J Hepatobiliary Pancreat Surg. 1998; 5: 348-352.
9. McDermott WV. Surgery of the Liver. Cambridge, England: Blackwell Scientific; 1988
10. Schwartz SI, et al. Principles of Surgery, 7th ed. New York, NY: McGraw-Hill; 1989
11. Hiatt JR, Phillips EH, Morgenstern L. Surgical Diseases of the Spleen. New York, NY: Springer; 1997
12. Schafer DF. Liver transplantation: Looking Back and Looking Forward. In: Maddrey WC, Schiff ER, Sorrell MF ed. Transplantation of Liver. third ed. Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins; 2001: ch 1, 1-5
13. Laparoscopy for the general surgeon. Surg Clin North Am 1992;72:997-1186.
14. Jacob BP, Gagner M. Robotics and general surgery. Surg Clin North Am 2003;83:1405-1419.